

Aar 1808, Torsdagen den 4de Februari, indfandt jeg, Procurator Steenstrup, mig, tillige med de 2de eedsorne Laugrettesmænd og Vitterligheds Vidner Hans Thomassen og Haagen Thomasen af Gaarden Kalsletten i Tromsøe Sogn, paa Giæstgiverstædet Gieboestad, beliggende i Giisunds Tinglaug og Senjens Fogderie, for der og da paa S.T. Hr. Sorenskriver Aases Vegne, efter meddeelt Fuldmagt, i Skrivelse dateret 21de F.M., som samme Dag indløb mig, i hans Embeds Lovlige Forfald, at foretage og Afholde et præliminair Forhør over en Fieldfind ved Navn John Johnsen, som Mistænkt for at have, den 19de December f.a., paa Søen ved Gaarden Grundvog heri Tinglauget, anbragt hans kammerat, en anden Fjeldfind ved Navn Nils Andersen, som Logerede hos den første i Bundjordalen, her i nærheden beliggende, efter den communication Sorenskriveren herom er bleven meddeelt af S.T. Hr. Foged Thams, under 20de Januari, Grundet paa Lensmand Arnestads Forgaaende Anmeldelse af 9de s.m. sidstleden.

Efter Foranstaltet Muntlig Indkaldelse af Stædets Lensmand, fornævnte Tøllev Arnestad, i Gaar herfra Stædet var, meldte den Mistænkte Person Jon Jonsen; saa var og af de Opgivne Deponenter, til Vidnesbyrds aflæggelse i denne Sag, tilstæde-kommet Enken efter Afdøde Stephen Ellingsen, den Tid Boende i Nordstrømmen i Mallangen, Katrine Larsdatter; Hvorpaa Sorenskriverens Fuldmagt til administration, tilligemed derudi paaberaabte Hr. Foged Thams Skrivelse og Lensmand Arnestads Brev, blev Forretningen tiltaget og læst, og er et efter andet saalydende ####.

Paa Tilspørgsel dernæst erklærede det nærværende laugrette: at ingen af dem var i meget Familie-Forhold, enten med den tilstædeværende Fieldfind Jon Jonsen eller den formentlig ombragte Fieldfind Nils Andersen af Bundjorddalen.

Efterat det tilstædekomne Vidne, Enken Katrina Larsdatter, var udvist af Stuen, hvori forhøret holdtes, blev derpaa til examination fremkaldet og fremstod, frie for Baand og Fængsel, Fieldfind John Johnsen af Bundjorddalen, her Tinglauget. Han blev tilholdt at sige Sandhed paa hvad han ved dette Forhør maatte blive Tilspurgt, hvilket han Lovede, og derpaa gjorde saadan Forklaring:

Hans virkelige navn var det Anført John Johnsen og at han nu omtrent er 50 Aar Gammel. I Kongeriget Sverrig i Fieldfinde Byen Jockajerve, sagde han at være Født, hans Forældre vare Finner, sammested boede, Faderens Navn John Andersen og Moderens Elen Larsdatter, som forlængst ere bortdøde. Da Deponenten endnu ikke var mere end 15 Aar, først for en 8te Aar siden har han Opholdt sig her i Landet, dog ikke bestandig, men vechselviis paa forskjellige Stæder, deels i Kaarvigdalen og deels i Bonjorddalen og andre Stæder paa Senjeøen, eftersom han har funden det Fordeelagtig for sig at gjøre Omflytning med hans Ejende Reen; Hvorimod han i Sverrig ikke har Opholdt sig andet Stæd end i Jochajerve, indtil han her gjorde Overflytning.

Af Præsten Torrfjeld er han paa den i Sverrig brugelige Maade bleven Overhørt i sin Christendoms Kundskab, hvor han og under sit Ophold havde Communiceret eller gaaet til Guds Bord, men ikke siden han her til Distriktet Ankom af Aarsag, som han foregav, at han ikke dertil kunde blive stædet, af mangel paa

Beviisligheder om hans Forhold i Sverrig, som han imidlertid i vente i dette Aars April Maaned, naar de svenske Reen, som sædvanlig paa den Tid, bleve hertil overførte.

I øvrigt sagde han at være Givt og have 2de voxne Døttre, samt med denne hans Famelie i de seneste 1 1/2 Aar, at have stedse Opholdt sig i Kaarvig og i Bundjorddalen, hvor imod han, for sin Person, agtede først i tilkommende April Maaned, at Reise igjen til Jockajerve, for der at hidføre nogle havende Reen, og med de andre Fjeldfinner at komme her tilbage sidst i samme Maaned, ligesom og hans Hustrue og den ene af hans Døttre, skulle uagtet hans tiltænkte Bortreise forblive her tilbage.

I henseende til det anmeldte Delicatum, forklarede Deponenten fremdeles, at nogle Dage før Afvigte Aars Juulehøjtid, Tiden kunde han saa nøye ikke erindre, men Dagen var en Løverdag/:altsaa efter Lensmandens ad acta tagne Anmeldelse, den 19de December:/reiste han og hans nu Afdøde Kammerat, Fjeldfind Nils Andersen fra Bundjorddalen, paa Baad til Gaarden Aarnes, en God halv Miil, med noget Kavel som tilhørte den Døde Nils Anderssen, hvis erinde tillige dermed var, at Betale Gjeld, som han sammestæd var pligtig. Selv havde Deponenten, som han sagde, ikke noget at udrette paa Gaarden Aarnæs, men hans Kammerat Nils Anderssen til Tjeneste skeede, at han med ham blev følgagtig.

Fra Aarnes begav de sig paa Hjemreisen, samme Dag, dog ikke før henimod Aftenen. Paa Vejen ved Gaarden Grundvog, et kort stykke fra Aarnæs, var det at Deponentens Kammerat Nils Andersen, faldt ud af Baaden og i Søen. Dette skeedte paa Bugten eller Viigen midt for Gaarden; dog et godt Stykke fra Landet. Han saae meget vel da Nils Andersen faldt ud af Baaden, men med det samme kom han, Deponenten, aldeles af Sigte, formedelst Aftenens Mørke, tilligemed Sneefald og tykt Vejer, som det den Tid var; hvorudover han aldeles ikke kunne komme hans Drukned Kammerat til Redning; Derimod roede han af alle kræfter til Gaarden Grundvog om Hjelp til at redde hans i Søen holdne Kammerat; Hvorpaa kom tilstæde sammestæd Gaardbruger Johannes Henriksen, som blev indtaget i Deponentens Baad og tilligemed Deponenten søgte efter den bortkomne Nils Anderssen, men denne blev ikke fundet, ei heller, som Deponenten sagde, kunne blive synlig, formedelst det var Mørkt, uagtet al Umage blev anvendt, saavel af Deponenten som benævnte Johannes Henriksen, for at finde Nils Andersen. Paa det Stæd i Søen hvor Nils Andersen faldt ud, sagde Deponenten at det var saa Dybt at ikke Bunden er seendes; og da dette tildrog sig var det det endeel Vind, og Vinde stoed paa Landet, fra den anden siide Sundet, som en Landvind, til gaarden Grundvog; næste Dag derefter, som Deponenten sagde, var en Søndag Morgen, blev atter den i Søen faldne Nils Andersen, eftersøgt med Baad af Johannes Henriksen paa Grundvog, hvor Deponenten havde overligget om Natten, tilligemed Deponenten selv, og omsider fundet Død liggende i Fjæren, paa en Tid da det var halvfalden Søe, i et Bugt, et kort Stykke fra Gaarden Grundvog.

Da Nils Andersen her blev fundet, laae han Bagsides, omkring givet af Steen, som laae i Fjæren, og nogle Raavugle, af de saakaldte Kraager eller Kroger, som Legeme allerede det Deponenten formodede, havde Skamfæret; thi Blodet rant den Døde af Øjene, Hvorimod intet Huul i Hovedet eller paa Legemenæs andre Deelee blev befundet, dog lagde Deponenten til, at den Døde Nils Andersen aldeles ikke blev Afklædet i Grundvog eller paa det Stæd hvor han fandtes, men med Klæderne iført, bragtes til hans Hjemstæd Bundjorddahlen, i øvrigt anmærkede Deponenten, at Nils Andersen, da han blev fundet Død, var tillige saae tung af Søevand, at 3 mand vare fornøden til at bringe ham i Baaden, hvorpaa han som forklaret blev ført til Bund-jorddalen. Her blev han lagt i Nøstet, og i Klæderne, ligesom han blev forefundet ved Gaarden Grundvog.

Først efter Juul indfandt Stædets Lensmand sig med flere, for at syne den Døde. Hvilket skeete i overværelse af Deponenten, dog som han sagde blev den Døde ikke Afklædet, da han var saa Stivfrosen, men allene betragtet og synet i Hovedet og Ansigtet; Men Deponenten sagde at han ikke saae noget Hull i Hovedet paa Døde, ligesom han og erklærede at han hverken ved foretagne eller efterladte gjerninger, haver bidraget til Fieldfind Nils Andersens Død, eller at denne bortkom paa Søen; Hvorimod Følgende Spørgsmaal af Administrator bleve forelagde Deponenten til Besvarelse.

1. Om det var Floed-Søe eller Fjære, eller faldte, den Tid da Nils Andersen faldt af Baaden og i Søen? Resp.: det var floe Søe da Nils Andersen som omprovet faldt i Søen.
2. Om Nils Andersen havde Penge med sig til Gaarden Aarnes, da han og Deponenten tilsammen Reiste fra deres Hjemstæd? Resp.: Det var Deponenten ubekjendt.
3. Var det megen Gjeld Nils Andersen, efter Deponentens Forklaring, ville Betale paa Aarnes og hvormange kavvel havde han med sig fra sit Hjemstæd i Baaden? Resp.: Den Døde Nils Andersen havde med sig til Aarnes 200 kavel; men ingen Penge det Deponenten var bekjent, ei heller var hand vidende om hvad Gjeld han var bortskyldig, eller hvormeget han Derpaa ville Betale til Klokker Høeg paa Gaarden Aarnes.
4. Om Deponenten eller hans bort kommende kammerat Nils Andersen, havde nogen eller andet saadant Instrument med sig i Baaden, hvormed de kunde tilsøge hinanden nogen Skade, enten til Aarnes, eller fra Aarnes? Resp.: Nei! ej heller havde de med sig noget Fodspænde, som er et langt Stykke Træv, som til Foedspænde medtages og bruges i Baad paa Søen.
5. Om den bortkomne Nils Andersen havde Varer eller Penge med sig paa Hjemreisen. Resp.: Nei! ingen af Deelene.
6. Om Deponenten og Nils Andersen under den Reise de Giorde tilsammen til og fra Aarnes, eller ved leiligheder, vare Gode Venner, eller havde noget udestaaende med hindanden? Resp.: De havde stedse, saavel under denne sammenreise, som i

Almindelighed været Gode Venner og intet havt noget udestaaende med hinanden.

7. Om Deponenten og Nils Andersen vare Ædrue eller beskjænkede, da de omprovede Tid Reiste sammen fra Aarnæs? Resp.: Deponenten havde vel faaet noget Brændeviin paa Aarnæs, men havde ikke nyt mere end til Maade; derimod var den bortkomne Nils Andersen lidt, dog ikke meget, beskjænket.
8. Om Nils Andersen holdt til Huuse hos Deponenten, eller denne hos ham, i Bundjorddalen? Resp.: Deponenten holdt til Huuse hos Nils Andersen, som Deponenten fremdeles søgte at være Givt, og at hans Kone endnu opholder sig i Bundjorddalen.
9. Af hvad Aarsag Deponenten er flyttet hertil Landet, fra hans Fødeland Sverrig; hvorfor forhen mere end 40 Aar har Boet og Opholdt sig? Resp.: Formedelst at han her har en Broder som opholder sig, flyttede han her til Landet, men han har ikke begaaet noget Ondt; for hvis skyld han har Reist fra sit Fødeland.
10. Om Deponenten veed videre om denne Sags Oplysning at Forklare? Resp.: Nei! hvorimod han vedblev at nægte for at han ikke paa nogen Maade har været Aarsag til at Nils Andersen bortkom paa Søen, efter hvad derom allerede er bleven Forklaret, hvilket alt han vedtoeg at være rigtig, efter at samme var bleven ham Forelæst af aministrator, og da den Mistænkte havde Vanskelighed med at Forklare sig det Danske Sprog, skjøjnte han samme med Møye kunne forstaa, saa blev ydermere hans hertilsiet Forklaring tolket for ham i det Findske Sprog, ved herhos tilstædeværende Huusmand i Kaarvig, Amund Larsen, saaledes som denne lovede med Eed at ville bekræfte at være, om saadant skulle blive fordret.

Hvornæst Deponenten blev Afskediget fra videre Forhør for det første, hvorimod han bliver Overværende at paahøres, hvad de Tilvære steds Vidner til Sagens Oplysning, kunde have at Forklare, til hvilken ende dernæst blev fremholdet og fremstod:

2. Enken Katrine Larsdatter, som sagde at være omtrent 30 Aar Gammel, tjenende nu paa Bundjord Elven hos sammesteds Boende Hans Henrich Olksen. Hun blev formanet til at sige Sandhed i denne Sag, saaledes som hun med Eed efter Lovens Maade kunne bestaae, det hun lovede, og derefter gjorde følgende forklaring: 2 eller 3 Dage efter at den paa Søen bortkomne Nils Andersen var bleven ført fra Grundvog og lagt i Deponentens Huusbonds Nøst, blev den Døde omklædet og lagt i Kiste af Deponentinden. Hun saae da at han var meget Blodig i Hovedet og i Ansigtet, men hvoraf dette kunne Reise sig søgte Deponentinden at være hende ubekjendt, da hun ikke Undersøgte, enten da eller siden, om den Døde kunne Ansees at være Skam-slaaet i Hovedet og saaledes dette kunne være tilgaaet, altsaae var hun aldeles Uvidende om paa hvilken Maade, enten ved Voldsom magt eller formedelst Ulykkelig Hændelse Nils Andersen vare kommet af Dage. Ei heller havde hun derom hørt nogen udladelser af den Dødes Kammerat Jon

Jonsen, ogsaa var det hende ubekjendt om bemeldte Jon Jonsen og den Afdøde Nils Andersen levede i god eller ilde Forstaaelse, eller var Venner eller Fiender, med hinanden.

Og paa Gaarden Grundvog var hun ei heller da Nils Andersen der i nærheden blev funden Død, saa hun fremdeles var uvidende om, ogsaa fra denne Side, hvorledes han har rigtig levet. Hun erklærede sig saaledes uvidende om alt hvad der kunne biedrage til at oplyse hvorledes Afdøde Nils Andersen kunne ansees at være berøvet livet, den omforklarede Tid, allene hun viste at det skeete da han og Jon Jonsen tilkommen fra Aarnæs en Løverdag før Jul, som Nils Andersen derpaa blev fundet Død ved Gaarden Grundvog den paafølgende Søndag. Videre viste Deponentinden ikke om denne Sags Anliggende. Thi blev hun, efterat være bleven forelæst og at have modtaget Rigtigheden af hendes Forklaring, demitteret.

3. Jørgen Henrichsen Høeg, Klokker til Lenvig Kirkesogn, og Boende paa Gaarden Aarnæs, samt efter Tilkjendegivelse omtrent 83 Aar; Efter Tilhold om Sandheds Bekjendelse i Denne Sag, saaledes som han med Eeden forlanges, kunde bekræfte det han lovede; Afgav han følgende Forklaring: Sidst Løverdag forud, 4de Søndag i Advent forrige Aar, altsaa den 19de December, kom Jon Jonsen og Nils Andersen, begge Reisende til Deponenten, den sidste, nemlig Nils Andersen, efter Budsendelse, for at Betale hvad han var Deponenten skyldig for 2 voger Meel; Til Afbetaling herpaa blev og af Debitor leveret 200 Kavel, 4 Skufler ...?.or og 2 par saakaldede Komoger, eller Finneskor, som han havde bragt med sig fra sit Hjemstæd, og hvormed Gjelden blev Betalt paa 3 Mrk. nær; Hvorimod Nils Andersen igjen bekom til Laans hos Deponenten fem Rigsdaler, og deraf købte Brød, saakaldede Kavringer for 4 skil. og en Ab-ce bog for 6 skilling. Resten av Pengene beholdt han, og hverken han eller hans medfølge Jon Jonsen, bekom noget Brændeviin til Kiøbs hos Deponenten, hvorimod han gaven enhver af dem, da de kom til ham en Skjænk, tilligemed en rest af en Flaske, saameget som for 2 skilling Brændeviin, der blev heldt paa en liden kagge eller Flaske, der tilhørte Nils Andersen. Samme Kagge blev nedlagt i en Sæk, og denne tilbundet paa forskjellige Maader for at hindre at ikke Nils Andersen skulle faae adgang til Brendeviinet som han havde i Kaggen, af den Aarsag at Deponenten havde hørt at samme Nils Andersen skulle blive noget vanskelig naar han fik leilighed at Drikke mere end til Nødtørvtighed, af det slags drikkeware. Deponenten forsikrede derimod, at saavel Jon Jonsen og Nils Andersen, da de kom til ham og reiste fra ham, saavel vare Venner, som og Ædruelig.

De Reiste fra Deponenten, sagde Deponenten, fremdeles den samme dag da de kom til ham, henimod Aften, da det begynte at Mørke af Dagen, dog var det enda ikke Mørkt, men det lidet Sneed, og noget Vind hørtes vel i Fjorden, men det var intet vovsamt Vejer at reise udi. Vinden var ellers som en Land-sønding, og Søen var hen-imod halv Falden, den Tid de Reiste fra Deponenten, hvorudover det efter slutning maatte være, om just ikke ganske, saa dog næsten Fuldfalden Søe, til den Tid de Afreiste kunne ansees at være fremkomne til Gaarden Grundvog.

Om de havde noget Redskab med sig, hvormed de kunde tilføye hinanden Skade, var Deponenten ubekjendt, da han ikke var ved Søen da de Reiste, men da de kom

var Fjeldfinden Jon Jonsen Fremroersmand og Nils Andersen, som Baaden ejede, sad Bag i Baaden, eller var Høvetsmand paa Baaden, og 2 par Aarer havde de i Baaden da de kom, og som Deponenten slutter sig til de ligeledes havde med sig da de Reiste fra ham.

Hvorledes ellers Nils Andersens Døds-Maade paa Reisen fra Deponenten til Grundvog, var bleven forvoldet, var Deputanten, der ikke var i Deres Følge, men forblev hjemme, aldeles ubekjendt, men Deponenten har hørt sige af Johannes Henrichsen paa sidst bemeldte Gaard, som var med at eftersøge den paa Søen bortkomne Nils Andersen, at det ene par Aarer, som hørte til Bagrummet i Baaden, var borte og ikke fandtes, da Jon Jonsen Landede i Grundvog; Og Deponenten har hørt af forskjellige andre Fieldfinner at Jon Jonsen ikke har det bedste Vidnesbyrd om sit Forhold, i Henseende til at han er bleven omtalt som uforligelig og Tyvagtig.

Om han ellers havde begaaet eller var berygtet for Misgjerninger, var Deponenten aldeles uvidende om, ligesom han og sagde, at ikke have kundskab videre, der kunne tjene til denne Sags oplysning, ja ei heller var bekjendt om Jon Jonsen og Nils Andersen havde noget Foedspænde i Baaden, enten da de kom til Deponentens Boepæhle, eller reisede derfra, hvorimod han paastod: at meer Brændeviin end et lidet Glas hvær, og det som Nils Andersen fik med sig i den tilsnørede Sæk paa tilbakereisen, havde hverken Jon Jonsen eller Nils Andersen faaet under deres Ophold den omprovede Tid hos Deponenten, alt saaledes som hans herover aflagte Forkla-ring, hvortil han henholdt sig nærmere formelder.

Thi blev Deponenten, efter at være bleven Forelæst og at have vedtaget rigtigheden af hans gjorte Forklaring, afskediget fra Forhøret.

4. Amund Larsen, boende paa Huusmandspladsen Kaarvig, heri Sognet, som sagde at være 43 Aar. Han blev tilholdt at sige sin Sandhed i denne Sag, og derpaa forklarede som følger: At han var i Følge med Stædets Lensmand til Gaarden Bundjorden, for at syne den deri Hans Henrich Olsens Nøst henlagte Døde Fjeldfind Nils Andersen. Da de kom dertil forefandt de den Døde lagt i Kiste, i hvilken, og i den Stilling som han Laae, blev besigtiget og taget under Betragtning, efter at være til denne Hensigt blevet halv Opreist, som Vitnet tilføjede; Men da liiget var saae meget Frostet blev den Døde allene synet i Hovedet og i Ansigtet. Paa Høire side i Hovedet fantes hul i Skindet i en Brædde af 2 Fingres vidder, men tegn til at Hullet var dybere end i halve Skindet, kunde ikke skjønnes. Haaret bag i Hovedet var og meget Blodig. Saae var og begge Øjnene noget beskadiget, i kanteene paa hver Siide, dog det ene meere end det andet, Skaden i Øjnene der af udseende, som om samme var revet; hvorledes derimod dette kunne være tilgaaet, havde Vidnet, det han gav tilkjende, ikke Indsigt til at bestemme. Men Øjensteenene var ubeskadigede.

Hvad Hovedet angik, var det Vidnet lige saalidet muelig at bestemme, hvorledes det Saar, som derudi forefant, formedelst at noget af Skindet var bortrevet, var bleven bevirket, om saadant kunde være skeed med Menneske-Redskab, eller af

Fugl, efter at den Døde fra Søen var bleven opført paa Landet, eller formedelst Steen hvormed Skindet kunne være afgaaet; Thi egentlig Hul i Hovedet fandtes ikke, og andre Deelee af Legemet paa den Døde, end Hovedet og Ansigtet, som forklaret, blev ikke synet eller taget under Betragtning.

Til Deponenten har Fieldfind John Jonsen sagt, at Nils Andersen var faldet selv af Baaden i Søen ved Grundvog, den forhen Omprovede Tid. Men han har ikke for Deponenten gjort nogen Tilstaaelse om at have paa nogen Maade været Aarsag til at Nils Andersen bortkom paa Søen. Derimod er ogsaa Deponenten bekjendt af Almindelig Omtale heri Bøygden, at Jon Jonsen er i vanrygte for uforlighed og Tyverie, og at han formedelst Tyverie var Rømt fra Sverrig og søgt tilhold heri Landet. Om ellers Jon Jonsen og Nils Andersen inskildis havt noget udestaaende med hinanden til uforligelighed, var Deponenten ubekjendt, ei heller havde han, enten af Jon Jonsen eller andre, hørt at Nils Andersen skulle være blevet undsøgt af fornævnte Jon Jonsen.

Videre viste Deponenten ikke til Oplysning i det Omhandlede anliggende, hvorudover han, efter at have vedtaget Rigtigheden af hans gjorte Forklaring, som til den Ende blev ham forelæst, blev demitteret.

5. Lensmand Tollev Arnestad, som sagde at være noget over 28 Aar og for nærværende logerer paa Huusmandspladsen Kaarvigen, han blev tilholdet at sige sin Sandhed i denne Sag, paa hvad han maatte blive Omspurgt, det han Lovede og gjorde saadan Forklaring: At han aldeles ikke vidste videre, angaaende det som herved søges Oplysning om, end hvad af sidst afhørte Deponent Amund Larsen er bleven Provet, hvortil han sig i et og alt henholdt, efter ydermere at være bleven Forelæst Amund Larsens Forklaring. Hvorefter han blev Afskediget.

Igjen blev fremkaldet den forhen afhørte Deponentinde, anført under No. 2, Enke Katrine Larsdatter, som i Andledning Klokke Høegs Fraværelse videre blev tilspurgt: Om nogen Penge, og i saafald hvormange der forfandtes i den Døde Nils Andersens Klæder, da samme bleve ham Afførte, den Tid han blev lagt i Liig-Kiste paa Bundjord; Deponentinden svarede hertil: Jo! der blev fundet Penge efter ham, omtrent 8 sk. i Kobbermynt, men ikke Sølvpenge. Og de fundne Penge bleve af Deponentinden leveret til den afdødes Enke. Dog sagde hun til, at disse Penge ikke bleve optalt, men i det høieste kunne samme kun beløbe sig til 8 sk.; Af Sølvpenge forefandtes aldeles ingen som sagt. Videre blev Deponentingen ikke tilspurgt, men Afskediget.

Paa nye blev atter fremkaldet Klokke Høegh, som fremstod og derefter ydermere blev tilspurgt: I hvad Myndt den forhen omprovede En Rigsdaler, blev Laant Afdøde Fieldfind Nils Andersen, af Deponenten? Resp.: I Kobber-Penge til sammen. 2. Om det var John Johnsen bekjendt, at fornævnte Nils Andersen fik disse Penge hos Deponenten? Resp.: Ja, Jon Jonsen var nærværende. Meere blev Deponenten ikke tilspurgt, men igjen demitteret;

Hvorimod igjen blev fremkaldt første Afhørte Fieldfind Jon Jonsen, og nøyere Examineret, saasom:

1. Hvem, enten han eller Nils Andersen, der var Høvedsmand paa Baaden da de Reiste til Aarnæs, og hvem af dem da de Reiste fra Aarnæs? Resp.: Til Aarnes var Deponenten fremmst i Baaden, men fra Aarnes var den Afdøde Nils Andersen fremmst i Baaden! Den Afdøde Nils Andersen var altsaa efter denne Forklaring Høvedsmand til Aarnæs, og Jon Jonsen Høvedsmand fra Aarnæs.
2. Af hvad Aarsag blev det bestemt, at Jon Jonsen skulle være Høvedsmand da han og Nils Andersen reisede fra Aarnæs, fremfor da de Reiste til Aarnæs? Resp.: Fordi at Nils Andersen bad derom af Venskab, og fordi Deponenten var Anseet af Nils Andersen som bødre skikket til at Styre Baaden end Nils Andersen selv.
3. Blev der brugt Seil paa Baaden til Aarnæs og fra Aarnæs. Resp.: Nei, ei heller havde de noget Seil med sig til Baaden.
4. Om der i Baaden, efterat Nils Andersen, som anprovet var faldet i Søen, forefandtes nogen Sæk med Flaske og Brændeviin udi, eller hvor samme var Afbleven? Resp.: Jo! samme Sæk, med Flaske, og omtrent en halv Pæl Brændeviin i Flasken blev fundet, efterat Nils Andersen var falden i Søen, alt sammen som Omspurgt, og lagde Deponenten til, at Johannes Henrichsen, Grundvog, herom er vidende.
5. Hvorledes kunde Nils Andersen blive Beskjænket paa Aarnes, da han dog, efter Klokker Høegs Forklaring, saavel Deponenten, ikke havde faaet mere Brændeviin end et Glas hver? Resp.: Han saae just ikke hvormeget Brændeviin Nils Andersen fik paa Aarnæs, men det vedblev ham, at lidet Beskjænkt var Nils Andersen paa Aarnæs, førend han reiste derfra.
6. Hvor mange Aarer fandtes i Baaden, efterat Nils Andersen var faldet i Søen, og hvormange Aarer havde de med sig fra Hjemstædet og fra Aarnæs? Resp.: Da Deponenten og Afdøde Nils Andersen reiste fra deres Hjemstæd og fra Aarnes tilbage, havde de med sig i Baaden 2 par Aarer, men efterat Nils Andersen var faldet af Baaden og i Søen, kun et par i Behold, Nils Andersen roede selv med de Aarer som savnedes at være bortkomne, og som Deponenten formoder kom bort af Baaden tilligemed Nils Andersen, da denne Faldt i Søen.
7. Om ikke en ABC Bog, som forefandtes i den Døde Nils Andersens Barm, i hans paahavende Klæder, var ganske tør da Nils Andersen blev fundet at være Død? Resp.: Derom sagde Deponenten at han ikke havde nogen Underretning.
8. Hvad Overklæder havde Nils Andersen paa sig, da han, som omforklaret, faldt i Søen. Resp.: Han havde paa sig en Sauvskinds- eller Faareskinds-Muff, og over denne ydermere en Nye Hvid Vadmels Kjofte.
9. Om Deponenten ved, hvordi Penge bleve af, som Nils Andersen fik hos Klokkeren paa Aarnæs? Resp.: Det omspurgte sagde Deponenten at være uvidende om, ligesom han og sagde at paa Grundvog ingen Undersøgelse blev gjort hos den Døde Nils Andersen, om han havde Penge paa sig, da han blev fundet, eller ikke.

Mer fandt administrator uforføden for denne Sunde at Tilspørge Deponenten, hvormed denne tilligemed Tæken i det Finske Sprog, som ved dette Forhør har været brugt, nemlig Amund Larsen fra Kaarvig, efterat ogsaa erklæret Rigtigheden af Deponentens sidste Forklaring blev demitteret.

Da Dagen hermed var forløben og klokken nu om Aften 10 slet, blev Forhøret udsadt, for igjen i Morgen at continuere her paa Stædet. Saaledes for i Dag, som meldt, at være passeret, Tilspurgt og Besvaret, vedgaar N. Steenstrup.

Som Vitterligheds Vidner Underskriver:

Haagen Thomassen. Hans Thomassen.
Begge med paaholden Pen.

Næste Dag, den 5te Febr., blev forestaaende Forhør igjen continueret paa samme Stæd og udi Overværelse af de samme Laugrettesmænd, som herved i Gaar var tilstæde. Hvorda af administrator blev anmærket:

1. At foruden de i Gaar Afhørte Deponentere, gives flere, dels af Hr. Pastor Heiberg, deels af Stædets Lensmand opgivne, som formedelst fraværelse ikke nu kan blive tagne under Examination, saasom:
 - a. Johannes Henrichsen, Boende paa Gaarden Grundvog. Han formodes at kunne opgive hvorvidt den Døde Nils Andersen, kan synes at være druknet eller Omkommet paa anden Maade. Og da Fieldfind Jon Jonsen logerede hos ham den samme Nat, som hiint tilfælde indtraf, vil han og formodentlig kunne Oplyse noget om den Sindsfor-fatning som den Mistænkte Jon Jonsen da befandt sig i m.m.
 - b. Jens Knudsen, Boendes paa Gaarden Hannes. Han var med at føre den Døde til sit Hjemstæd.
 - c. Morten Poulsen og hans Sønner, paa et Fjeld Boende, kaldet Svartfjeldet. Disse skal have hørt adskjellige Trudslers af Fjeldfind Jon Jonsen mod den Døde.
 - d. Jørgen Christian Kjergaard, paa Gaarden Bukkeskind, formodes at have kundskab om dens Afdødes virkelige Dødsmaade, og at i saa Henseende Fjeldfind Jon Jonsen skal have gjort vaklende Bekjendelser.

Men de under litra A, B og C anførte Vidner, er bortreiste til Vinterfiskeriet, og derfra ei ere Hjemventende før ved Paasketider, maaske end og først efter Paaske, efter som Vinterfiskeriet angaaer. Af de under Litra C benævnte, er ogsaa den ene for nærværende bortreist til Lofoden.

Ligesom nu formedelst de som ere fraværende i Lofoden, og anseer at kunne meddeele tjenligst Oplysning i denne Sag, forhøret ikke kan sluttes, saae har det ei heller været mueligt herfra, paa nærværende Aarets Tid, at faae Varslet de paa Svartfjeldet, sig opholdende Fjeldfinner, formedelst Utilgjængelighed af Sne til deres Opholdstæder. Hvorudover den Beslutning blev taget at stille Forhøret i Berøe indtil de alle manglende fornævnte Vidner paa engang kunne blive tagen under Examination.

2. Den mistænkte Fieldfind Jon Jonsen har ikke været Arresteret, ei heller fandt administrator Grund, efter Sagens hidintil ufuldstændige Oplysning, at lade ham undergive Fængslig Bevogtning.
3. Har det, formedelst det udholdende stormende Vejer, været umuelig, enten for at begive sig fra Hjemvejen til dette Forhørs Optagelse, eller at paabegynde Forhøret førend den Tid som erfares at være skeet, da endog allene 3 Dage medgik til at komme hertil Stædet fra Tromsøe, skjønt kun 3 1/2 Miil, alt formedelst det uroelige og stormende Fremkomst hindrende Vejer.

Thi blev altsaae paa Grund af det anførte, under 1te Post dette Forhør udsadt til videre. Paa Hr. Sorenskriver Aases Vegne.

N. Steenstrup.

Som Vitterlighedsvidner Underskriver

Haagen Thomasen. Hans Thomasen.
Begge med Paaholden Pen.

Aar 1808, Fredagen den 22de April, blev forestaaende under 4de og 5te Febr. sidstleden, paabegyndte præliminair Forhør over Fieldfind Jon Jonsen, Bundjorddalen, der er Mistænkt for at have Ombragt hans Naboe Nils Andersen af samme Stæd, igjen continueret paa Tingstædet Giiboestad, ved mig, Sorenskriver Aas, i Overværelse af de 2de Eedsorne Laugrettesmænd, nemlig Ole Olsen og Isach Mikkelsen af Gaarden Buchskind.

Hvorda: De af Sorenskriveren under 4de D.M. udstædde Indkaldelse, hvorved den Anklagede Jon Jonsen tilligemed de endnu uafhørte Vidner, til i Dag og paa dette Stæd, indkaldes at Møde, blev derpaa læst og lyder saaledes: #.

Ved Forhøret vare nærværende den Angjeldende Jon Jonsen, Bundjorddalen, saavel som Vidnerne Johannes Henrichsen, Jens Knudsen, Jørgen Kjærgaard og Poul Larsen, men de øvrige i Stævningen benævnte Personer var endnu ikke tilstædekommet, derpaa blev af de indkalte Vidner fremkaldet:

1. Johannes Henrichsen, Givt og Boende paa Gaarden Grundvog, heri Tinglauget, som blev formanet til at sige sin Sandhed i denne Sag, saaledes som han i sin Tid agter sig til at bekræfte samme med Eed, hvilket han lovede og derpaa gjorde følgende Forklaring: En Løverdags Aften, nemlig den 19de December F.A., efterat det var bleven Mørkt, hører Deponenten som sidder i sin Stue paa Gaarden Grundvog, et skrækkeligt Skrig og Roeb om Hjelp udpaa Søen, hvorover Deponenten strax gaaer ud, og enda hører samme Roeb, hvorpaa han Spørger hvad Fore der stod paa, men fik herpaa intet Svar og da han fuldkommen kunde forstaa at nogen var i Fare, Springer han strax tilbage ind i sin Stue og trækker et par Støvler paa Beenene, og derpaa lige hurtig ned til Søen, hvor han da forefinder den Anklagede Jon Jonsen, som da i Øjeblikket var kommet paa Lande.

Deponenten spørger derpaa Jon Jonsen hvad som feilede ham, hvorpaa han svarede at hans Kammerat, nemlig den Døde Nils Andersen, Bundjorddalen, har sprunget ud af hans Baad strax udenfor Landet ved Gaarden Grundvog, og var kommet bort, hvilket var Aarsagen til hans Roeb om Hjelp. Jon Jonsen Anmoder derpaa Deponenten om at være ham Behjælpelig til at opsøge den Bortkomne Nils Andersen, hvilket de da og fælleds gjorde og til den Ende hændte et lys ned til Søen, med hvilket de overalt i Fjæren og ude paa Søen gjorde Undersøgelse, men Nils Andersen var ingen Steds at finde, hvorover de bemeldte Aften maatte ophøre med videre Undersøgelse, formedelst at det begynte meget at Blæse, som hindrede samme.

Fremdeles sagde Deponenten at da han, som meldt, kom ned til Søen foregav Jon Jonsen at hans Kammerat Nils Andersen toeg en Aare af Baaden, for ved Hjelp af samme at komme paa Land, men da han kom op i hans Stue, gjorde han herudi en forandret Forklaring, nemlig at Nils Andersen skulle gjøre fast sit Hammelbaand, som var Afslidt, hvilket da voldte at han stumper ud i Havet og saaledes bortkommer, men om Nils Andersen enten paa den af disse, eller paa nogen anden Maade, er kommet af Dage, vidste Deponenten ikke.

Da Undersøgelsen bemeldte Aften var forbie, saaledes som forklaret, gik Deponenten tilligemed den Anklagede Jon Jonsen hjem til den førstes Boepæl paa Gaarden Grundvog, hvor de da, uden at der blev talet videre om den passerede Tildragelse, lagde sig til Hvile indtil næste Dags Morgen, saasart det blev lyst, da Deponenten toeg sin Søn, et Barn paa 13 Aar, og den Anklagede Jon Jonsen med sig ned til Søen, for at foretage en nøye Undersøgelse i henseende den bortkomne Nils Andersen, og efterat have søgt alle vægne omkring, paa det Stæd han skulle være faldet ud af Baaden, fandt de ham endelig liggende i Fjæren i en Bugt, et kort stykke norden for Gaarden Grundvog, alt saaledes som den anklagede Jon Jonsen selv ved Forhøret den 4de Febr. sidstl. herom har forklaret, og lagde Deponenten til: at han selv var den som samme Dag bragte ham til Gaarden Bundjord, hvor han blev lagt i Hans Henrich Olsens Nøst.

I Anledning af denne gjorte Forklaring, blev Deponenten Tilspurgt:

1. Om han kunde høre hvem det var som raabte om Hjelp? Resp.: Det var den Anklagede Jon Jonsen og ikke Nils Andersen, som raabte om Hjelp.
2. Om det var Floed Søe eller Fjære, paa den Tid da Nils Andersen skulde være Bortfaldet i Søen? Resp.: Da Jon Jonsen den Omprovede Tid raabte om Hjelp, var Søen omtrent halv Falden.
3. Støed Vinden af eller paa Land, den Aften Nils Andersen bortkom, og var det Sneefald og tykt Vejr. Resp.: Vinden som ikke var meget Stærk, faldt til Landet og luften var tyk og Mørk den Omspurgte Tiid.
4. Paa hvad Stæd var det at Nils Andersen faldt af Baaden? Resp.: Det Omspurgte vidste Deponenten ikke, uden efter Anklagede Jon Jonsens egen Forklaring til Deponenten, efter hvilken Nils Andersen skal være faldet ud af Baaden lige indenfor Deponentens Baadstøe paa Gaarden Grundvog, paa hvilket Stæd den bortkomne dog ikke blev fundet, men paa den Nordre Side af bemeldte Baadstøe, og paa hin Siide af den Omforklarede Bugt.
5. Naar Nils Andersen skulle være faldet ud af Baaden lige for Deponentens Baadstøe, var det da mueligt at den Afdødes Legeme kunde drive eller flyde hen til det Stæd hvor de fandt samme? Resp.: Nej! det Omspurgte troede Deponenten ikke var mueligt, siden Vinden den Aften Nils Andersen bortkom og Natten derpaa, var Sydlig og Vestlig, hvorfor Deponenten troede at bemeldte Nils Andersen ikke faldt af Baaden lige ud for den bemeldte Baadstøe, men paa hin Side Bugten, hvor den Afdødes Legeme fandtes.
6. Blev Nils Andersen Afklædet og Besigtiget paa Gaarden Grundvog? Resp.: Nei! han blev ikke Afklæd, ei heller ikke Besigtet, men saaledes som han fandtes i Fjæren; blev den Afdøde bragt til Bundjord, dog lagde Deponenten til: at den Afdødes Hoved og Ansigt som Deponenten betragtede, saa han ikke at den Afdøde havde nogen Skade, naar undtages Øjenene, der var noget Blaåt og Blodig, men paa hvad Maade dette var blevet beskadiget kunne han ikke sige.
7. Ved Deponenten om Nils Andersen havde Penge hos sig? Resp.: Nei!
8. Saae Deponenten om Jon Jonsen eller Nils Andersen havde Brændeviin hos sig ved Ankomsten til Grundvog? Resp.: Jo! Søndag Morgen som Nils Andersen blev fundet, saae Deponenten paa Jon Jonsens Baad en liden Kagge, hvorpaa var omtrent 1/2 Pæl Brændeviin, hvilken Kagge var nedlagt i en liden Sæk, og efter Jon Jonsens Fortælling til Deponenten, var Nils Andersen tilhørende, som har bekommet samme hos Klokkeren Høegh paa Aarnes.
9. Fantes i Baaden noget Reedskab hvormed Skade kunde gøres? Nei! ikke det Deponenten saae.
10. Hvormange par Aarer der fandtes i Baaden? Resp.: kun et par.
11. Var Jon Jonsen Beskjænket den Aften han ankom til Grundvog, nemlig den 19de Decbr. F.A.? Resp.: Deponenten kunde tydelig skjønne at Jon Jonsen havde nydet lit Brændeviin den Omspurgte Tid, men aldeles ikke formeget, at han jo kunde gjøre og lade hvad han vilde.
12. Troer Deponenten at Nils Andersen er Bortkommet paa den Maade Jon Jonsen har forklaret, eller har han nogen Formodning om at han paa nogen Voldsom Maade er bragt af Dage? Resp.: Deponenten fandt det ikke muelig at Nils Andersen er kommet af Dage paa denne Maade Jon Jonsen har berettet, siden denne ikke fandtes paa det Stæd hvor han skulle være faldet af Baaden, men at han derfor paa nogen Voldsom Maade skulle være bragt af Dage, kunde han ligesaa lidet bestemme, som han ikke viste den egentlige Dødsmaade.

13. Ved Deponenten om Jon Jonsen og Nils Andersen havde noget udestaaende med hinanden eller at de vare Uvenner? Resp.: Nei!
14. Har Jon Jonsen et godt eller skudsmaal om sin Moralske Karakter? Resp.: Jon Jonsen er berygtet for lyvagtighed og Uforligelighed med andre Mennesker, og saaledes haer han intet godt Skudsmaal.
15. Ved Deponenten om Jon Jonsen har begaaet andre Misgjerninger end han nu sigtes for? Resp.: Nei!
16. Viste Jon Jonsen sig bekymret over det Uhæld som var indtrufet med Nils Andersen den Aften og Natten derpaa som denne bortkom, eller hvorledes var hans Sinds forfatning paa denne Tid? Resp.: Om aftenen, strax efterat Nils Andersen var bortkommet og Jon Jonsen kommet paa Land, vidste denne sig meget bekymret og Angerfuld over den indtrufne Omstændighed, men efter at Undersøgelse var skeet efter den Bortkomne, og han var kommet op i Huuset, viste han sig mere roelig, og var den heele Nat ganske stille; Deponenten lagde videre til: at saa snart Jon Jonsen kom paa Land og han hørte hvorledes det tilstoed, beskyldte Deponenten ham for, at de havde været i Slagsmaal; Hvorpaa Jon Jonsen svarede, under tilsyneladende Sindslidelser: nei, nei, kiere Faer, vi var alt for gode Venna til det.
17. Ved Deponenten noget videre til denne Sags Oplysning? Nei! aldeles ikke, da han som før Forklaret ingen Kundskab havde om Nils Andersens egentlige Dødsmaade.
18. Hvad Tid kom Deponenten Hjem fra dette Aars Vinterfiskerie i Lofoden? Resp.: Mandagen den 11te D.M. Fremdeles Tilspurgt
19. Om der er Dybt Vand ved Gaarden Grundvog, paa det Stæd hvor Jon Jonsen har foregivet at Nils Andersen faldt af Baaden og i Søen? Resp.: Nei, i nærheden af Deponentens Baadstæd er Vandet Lavt, men længere bort fra Landet er det omtrent 10 Favner Dybt.

Videre blev Deponenten ikke Tilspurgt, og derfor, efterat hans Vedtagne Rigtigheden af sin nu gjorte Forklaring, som for ham blev Oplæst, Afskediget.

Derpaa fremstod:

2. Jens Knudsen, Givt og Boende paa Gaarden Hannes her i Tinglauget, der blev tilholdet at sige sin Sandhed i denne Sag, saaledes som han i sin Tid agter at bestaae, som han lovede, og derpaa gjorde den Forklaring: At han ikke var paa Gaarden Grundvog den Tid Nils Andersen, Bundjorddalen, bortkom paa Søen og derfor vid-ste han ingen Besked, eller havde i nogen henseende kundskab om Nils Andersens Dødsmaade, alt hvad han vidste til denne Sags Oplysning er dette: At Dagen efter at Nils Andersen bortkom, nemlig Søndagen før Afvigte Julehøitid, kom sidst Afhørte Deponent, Johannes Henrichsen, roende til Gaarden Hannæs, der ligger i nærheden af Gaarden Grundvog, og anmodede Deponenten at være ham behjælpelig med at bringe den Døde Nils Andersen til Bundjord, hvilket Deponenten strax Opfyldte og ved Ankomsten til Bundjord var han tillige behjælpelig med at bringe den Døde i Land, hved hvilken leilighed han saae at Nils Andersen var Blodig i Øjnene, saaledes som benævnte Johannes Henrichsen

allerede har Forklaret, men hvoraf han har fanget denne Skade, enten af Rovfugle eller samme var ham tilføyet af Onde Mennisker, eller paa andre Maader, kunne Deponenten ikke skjønne, ikke heller Observerede han at den Afdøde var tilføyet nogen Skade i Hovedet eller paa andre Stæder, hvortil Aarsagen var, at han saae nøye ikke Betragtede ham.

I Anledning heraf blev Deponenten Spurgt:

1. Om Afdøde Nils Andersen blev Afklædet og Besigtiget ved Ankomsten til Gaarden Bundjord. Resp.: Nei, han blev hverken Afklædet eller Besigtiget, men allene bragt ind i et Hans Henrich Olsen tilhørende Næst.
2. Saa Deponenten om Nils Andersen havde Penge hos sig, og i saafald, hvormeget? Resp.: Nei!
3. Saa Deponenten om der var noget Brændeviin paa Baaden, enten den Anklagede Jon Jonsen eller Afdøde Nils Andersen tilhørende? Resp.: Nei!
4. Ved Deponenten om Jon Jonsen eller Nils Andersen havde noget udestaaende med hindanden, eller at var Uvenner? Resp.: Nei!
5. Har Jon Jonsen et Godt eller slet Skudsmaal om sin Moralske Character? Resp.: Overeensstemmende med sidste Deponent Johannes Henrichsens Forklaring, paa det til ham fremsadte 14de Spørgsmaal.
6. Ved Deponenten om Jon Jonsen har begaaet andre Misgjerninger end den han nu sigtes for? Resp.: Nei!
7. Ved Deponenten noget videre til denne Sags Oplysning? Resp.: Nei, aldeles ikke.
8. Hvad Tid kom Deponenten Hjem fra dette Aars Vinterfiskerie i Lofoden? Resp.: Tirsdagen den 19de D.M. kom Deponenten Hjem fra Lofoden.

Da Deponenten saaledes intet videre havde at Forklare til denne Sags Oplysning, blev han Afskediget, efterat have vedtaget Rigtigheden af sit nu aflagde Vidnesbyrd, som til den Ende nu for ham blev Oplæst.

Igjen blev fremkaldet:

3. Jørgen Christian Kjergaard, boende paa Gaarden Bukskind heri Tinglauget, som blev tilholdet at sige sin Sandhed i denne Sag, saaledes som han tenker sig til nu her at bekræfte, hvilket han lovede, og derpaa gjorde saadan Forklaring: Han var ikke paa Gaarden Grundvog den Tid Nils Andersen bortkom paa Søen og følgelig vidste Deponenten ikke hans rette egentlige Dødsmaade, men strax derefter, nemlig Dagen før sidste Juule Aften, kom den Anklagede Jon Jonsen til Gaarden Bukkeskind, hvor Deponenten er Boende, og da siger han, nemlig Deponenten, til Jon Jonsen: Nu skal du sige mig sandt hvorledes det gik til med Nils Andersen; Hvortil Jon Jonsen svarede: Ja Kjære Faer, det skal jeg strax gjøre, og derpaa Afgav Jon Jonsen den Forklaring: At den ene Aare faldt ud af Hammelbaandet for Nils Andersen, som derpaa skulle sig udover Baaden for at tage Aaren igjen, og da er det at han humper ud af Baaden med saadan fart at han kunde høre at Hovedet paa Nils Andersen stødte imod Isen paa Bunden i Søen; Hvorefter Deponenten atter spørger: Var det da saae nær landet, at Nils Andersen faldt af Baaden, siden han kunde høre at han stødte mod Isen? Hvortil Jon Jonsen da

svarede: Nei det var Borte eller uden for Fjæremaalet. Hertil svarede Deponenten intet andet: Dette bliver ikke ret Jon, da Isen ikke kan ligge saa langt udi Søen; Og videre blev herom ikke talt mellem Deponenten og Jon Jonsen, som strax derefter gik sin Vei.

I Andledning af denne Forklaring blev Deponenten tilspurgt: 1. Om han vidste at Jon Jonsen og Nils Andersen havde noget udestaaende med hinanden, eller at de vare Uvenner? Resp.: Nei, Deponenten har ikke seet andet end at de stedse har været Venner. 2. Har Jon Jonsen et slet eller godt Rygte om hans Moralske Forhold? Resp.: Jon Jonsen har ikke her paa Stædet det bedste Rygte, dog var Deponenten ikke bekjendt noget Ondt om ham. 3. Ved deponenten ellers noget videre til denne Sags Oplysning? Resp.: Nei. 4. Hvad Tid kom Deponenten hjem fra dette Aars Vinterfiskerie i Lofoden? Resp.: Mandagen den 11te D. M. Videre blev Deponenten ikke Tilspurgt, og derfor Afskediget, efter at have vedtaget Rigtigheden af hans gjorte Forklaring.

Igjen blev fremkaldet, som nu tilstædekommet:

4. Find Morten Poulsen, boende paa Svartfjeld, her i Tinglauget, som efterat være Formanet at sige sin Sandhed, gjorde han saadan Forklaring: Han var ikke paa Gaarden Grundvog den Tid Nils Andersen sammesteds bortkom paa Søen, og følgelig havde han ingen kundskab om paa hvad Maade han er bragt af Dage, enten samme er skeet ulykkeligviis eller af Onde Mennesker. Paa Tilspørgsel, om han nogensinde har hørt, at Jon Jonsen har udladt sig med Trudsler mod Afdøde Nils Andersen, og i saafald hvor disse har været bestaaende? Svarede Deponenten Nei, han har aldeles ikke hørt at Jon Jonsen har udladt sig med nogen slags Trudsler mod Afdøde Nils Andersen, hverken paa en eller andre Maader og havde i øvrigt paa adskjellige igientagne Spørgsmaale intet at Forklare til denne Sags Oplysning, hvorefter han blev Afskediget. Det anmærkes herhos: at sidstafhørte Deponent Morten Poulsen havde Vanskelighed med at Forklare sig i Det Norske Sprog, skjøndt han samme med Møye kunde forstaae, hvorover hans her tilhørte Forklaring blev Tolket for ham i det Finske Sprog, ved den nærværende Jørgen Kjergaard, Bukkeskind.
5. Find Poul Larsen, 24 Aar Gammel og Hjemmeværende hos hans Fader paa Bior-elvdalen heri Tinglouget, blev Dernæst fremkaldet, og efterat være formanet til at sige sin Sandhed, gjorde saadan Forklaring: Han vidste eller havde ingen Oplysning om hvorledes Nils Andersen bortkom paa Søen, da han ikke var tilstæde den Tid dette passerede paa Gaarden Grundvog, ikke heller haver han seet Nils Andersen efter sin Død, hvorfor han ligesaalidet vidste hvorledes Nils Andersen var behandlet. Alt hvad Deponenten var bekjendt er dette: at Jon Jonsen har selv fortalt ham, at Nils Andersen stumpet af Baaden, ved den leilighed og ved den Aarsag at han skulle gjøre sit Hammelbaand istand, da dette var Afslidt, uden at nævne Maaden, hvorledes det tilgik. Paa Tilspørgsel om han nogensinde har hørt at Jon Jonsen har udladt sig med Trudsler mod den Afdøde, eller om der var Grund til at formode Uvenskab imellem disse? svarede Deponenten at han aldrig har hørt nogen Trudsler imod Nils Andersen af Jon Jonsen, ikke heller har han

nogenlunde hørt at der har været Uvenskab imellem disse toe. Videre blev han Spurgt Om Deponenten vidste at Jon Jonsen har begaaet andre Misgjærninger, end den han nu sigtes for? Hertil svarede han Nei. Og da denne Deponent intet videre vidste, blev han Afskediget.

Efterat disse Vidner var Afhørt, blev den Anklagede Jon Jonsen fremholdet og tilspurgt:

1. Paa hvad Maade Nils Andersen faldt af Baaden? Hertil han svarede: Nils Andersen skulle tilknytte sit Hammelbaand, som var Afslidt, og i det samme faldt hans Aare ud af Baaden, hvorpaa han rækkede sig udover Baaden for at tage samme tilbage, og i det samme stumpet han ud i Søen, hvorved han omkom. Det paastod han at være den rigtige Tildragelse og benægtede ikke at kunde erindre, saaledes som Vidnet Johannes Henrichsen har forklaret at have sagt, at Nils Andersen toeg Aaren for dermed at springe i Land.
2. Om han bestemt kan sige paa hvad Stæd Nils Andersen faldt ud af Baaden? Resp.: Nils Andersen faldt ud af Baaden ligefor Johannes Henrichsens Nøst eller dennes Baadstøe, omtrent midt paa Bugten, altsaae et Godt stække fra Land. I øvrigt benægtede Jon Jonsen ganske og aldeles at have hverken ved gjørende eller efterladende Handlinger, befordret Nils Andersens Død, og paastod at hans ved Forhøret, den 4de og 5te Febr. sidstl., gjorde Forklaring, i alle Deeles er rigtige. Da Jon Jonsen saaledes ikke var at bringe til nogen anden Bekjendelse, end han allerede har Aflagt, saa blev herved indtil videre Afskediget.

De øvrige Indstævnte Vidner, Morten Poulsen, Svartfjelds, Sønner, var endnu, skjønt langt paa Eftermidagen, ikke tilstædekommet, hvorover Lensmand Arnestad blev beordret til at besørge disse ved Folk hentet og hidbragt til i Morgen Tidlig, paa det deres Forklaring, Denne Sag angaaende, kan blive indhæntet og saaledes maatte Forhøret hermed stilles i beroe til i Morgen tidlig, da samme her paa Stædet bliver at continuere, hvilket tjener alle Vedkommende til Efterretning.

Saaledes passeret, vedgaar

J.H. Aas.

Paafølgende Dag, den 23de April, blev forestaaende Forhør atter continueret paa Tingstædet Giiboestad ved Sorenskriver Aas og de i Gaar benævnte Lougrettesmænd, samt i Overværelse af den Anklagede Jon Jonsen, Bundjorddalen. Hvorda: Morten Nilsen, Svartfjelds, sønner, som nu er tilstædekommet, blev derpaa fremkaldet til Provemaals Aflæggelse saaledes som følger:

6. Poul Mortensen, omtrent 30 Aar Gammel, hjemmeboende hos Faderen paa Svartfjeld, hvilket efter at være formanet til Sandheds Bekjendelse, gjorde saadan Forklaring: Han var ikke paa Gaarden Grundvog den Tid da Nils Andersen,

Bundjorddalen, sammesteds bortkom paa Søen, og følgelig kunde han i ingen Henseende nogen Kundskab om dennes Dødsmaade, ikke heller har han herom af andre hørt noget fortælle, og saaledes vidste han intet til denne Sags Oplysning.

Paa Tilspørgsel om han nogensinde har hørt at den Anklagede Jon Jonsen har brugt Trudsler mod Afdøde Nils Andersen, svarede han ligeledes Nei, ligesom ogsaa at han, saavidt Deponenten var bekjendt, ikke har begaaet nogen andre Misgjærninger, dog lagde han til, at Jon Jonsen var berygtet for Tyvagtighed, uden at han kunde Opgive noget egentlig Factum.

Da Deponenten saaledes intet videre havde at Forklare, blev han Afskendiget.

Endelig blev fremkaldet:

7. Jon Mortensen, 25 Aar Gammel, hjemmeværende hos hans Fader paa Svartfjeldet, som efterat være Formanet til Sandheds Bekjendelse, i et og alt gjorde lige Forklaring som hans Broder, sidst Afhørte Poul Mortensen, har Afgivet, med tillæg: at han af andre:/hvem kunde han ikke erindre:/har hørt fortælle at den Anklagede Jon Jonsen i Fortiden skal have brugt Trudsler mod Afdøde Nils Andersen, men hvori disse skal have været bestaaende, vidste han ikke at Opgive.

Da Deponenten intet videre vidste til denne Sags Oplysning, blev han hermed Afskediget.

Flere Personer vare ikke tilstæde, som om denne Sag, eller den paaklagede Forbrydelse havde ingen Kundskab, ikke heller er flere opgivet for Sorenskriveren, som herom har forespurgt sig hos Stædets Præst, med Skrivelse af 4de D.M., der her tilligemed paategnet Svar af sidstl. 21de April, tager til Forhøret og lyder saaledes: #.

Efter de nu fremkomne Oplysninger, fandt Sorenskriveren ingen Grund til at belægge den Anklagede Jon Jonsen med Arrest, men tillod ham at være paa frie Foed indtil videre, under løfte at være tilstæde, om Amtet skulle finde formodent at beordre Actum imod ham anlagt. Saaledes bliver Forhøret hermed sluttet, for til Amtet at fremsendes.

Saaledes passeret, vedgaaer J.H. Aas.

Som Vidner, Ole Olsen, Bukskind, Isach Mikkelsen, Bukskind.
Begge med Paaholden Pen.

Kilde:

Senjen og Tromsø Sorenskriveri, Ekstraretsprotokoll No. 14,
1807-1820, side 30 b - 36 a.

Transkribert Lenvik Museum 1990.
Kåre Rauø og Dag A. Larsen